

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 17C/28/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713202799
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Bohuš Hruška
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2016:6713202799.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred samosudcom Mgr. Bohušom Hruškom v právnej veci navrhovateľa Ivana P., nar. X.X.XXXX, bytom S. XXXX/XX, XXX XX C., za účasti vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľa J. spotrebiteľom a vlastníkom bytov, so sídlom Škultétyho 3, 040 01 Košice, zast. JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou, so sídlom Škultétyho č. 3, 040 01 Košice 1 proti odporcovi Rapid life životná poisťovňa, a.s., IČO 31690904, so sídlom Garbiarska 2, 040 71 Košice, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Na Alžbetinej 41 v Košiciach, sp. značka 2C/2893/2012 z 19.01.2012 v plnom rozsahu, vrátane výroku o trovách konania.

O trovách konania súd r o z h o d n e až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa návrhom zo dňa 25.02.2013 doručeným súdu dňa 27.02.2013 domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/2893/2012 z 19.01.2012. Ako odôvodnenie uviedla, že jej bol dňa 01.02.2013 doručený rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/2893/2012 z 19.01.2012, ktorým jej rozhodcovský súd uložil, aby do piatich dní od doručenia tohto rozsudku zaplatila žalobcovi peňažnú sumu vo výške 51,45 € a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 € na účet žalobcu, alebo aby v tej istej lehote podala odpor na súde, ktorý tento rozhodcovský rozsudok vydal. Odporca ako žalobca v rozhodcovskom konaní uviedol, že právomoc rozhodcovského súdu zakladá rozhodcovská doložka uvedená v časti XV. predložených poisťných podmienok, v zmysle ktorých poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov rozhodcovský súd. V odôvodnení rozhodcovského súdu sa konštatuje, že „Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom žalovaného, s tým, že tento ju nebol povinný v rámci poisťnej zmluvy ako celku podpísať.“ a že „Žalovaný mal možnosť zmluvnú podmienku neprijat' ... mal faktickú možnosť úpravu časti XV. poisťných podmienok úplne vylúčiť“. Spolu s rozsudkom bolo žalovanej doručené aj upovedomenie o začatí rozhodcovského konania datované 09.01.2012, návrh na začatie rozhodcovského konania z 02.01.2012. Najvyšší súd SR vo svojom uznesení zo dňa 21.03.2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012 uviedol, že „Podľa názoru dovolacieho súdu V ... odvolací súd i exekučný súd splnenie podmienok pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie posúdili správne. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom...“ „Z poisťnej zmluvy vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú /ako predtlačení formulár/ Všeobecné poisťné podmienky ---a teda aj rozhodcovská doložka tiež obsiahnutá v XV. časti týchto podmienok. Na tomto fakte nič nemení skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany /ako pokračovanie predtlačeneho formulára poisťných podmienok/ aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku, teda doložku

uvedenú v týchto poisťných podmienkach. Odporca si návrhmi na začatie konania pred rozhodcovským súdom uplatnil údajný nárok, ktorý mu mal vzniknúť titulom osobitnej pohľadávky voči žalovanému, ktorá zodpovedá nákladom poisťovne vynaloženým na uzavretie poistenia. Ide o neprimeranosť uvedenej podmienky, podľa ktorej odporca prenáša na navrhovateľku náklady vzniknuté mu v súvislosti s predajom produktu - poisťnej zmluvy /provízia pre obchodného zástupcu/. Administratívne náklady nie sú v záujme spotrebiteľa. Navrhovateľka nemala a nemá o ich existencii a výške vedomosť. Po navrhovateľke nemožno spravodlivo požadovať, aby uhrádzala províziu obchodnému zástupcovi, ktorého zamestnával odporca. Okrem toho, odporca bol povinný pri uzatváraní poisťných zmlúv postupovať s odbornou starostlivosťou a v jeho záujme bolo, aby v čase uzatvárania poisťných zmlúv zohľadnil všetky náklady. Nie je možné od navrhovateľky po viac ako 5 rokoch od uzatvorenia poisťnej zmluvy žiadať sumu, ktorá údajne zodpovedá nákladom odporcu na uzavretie poistenia, a ktoré by mal hradiť on sám. Čo sa týka samotného rozhodcovského rozsudku, navrhovateľka nemala možnosť riadne sa vyjadriť v konaní pred rozhodcovským súdom. Na základe rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu mala len 5 dňovú lehotu odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku. V skutočnosti sa však jednalo len o dva pracovné dni, keďže deň doručenia 01.02.2013 bol piatok. Podľa rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu ide o takzvané skrátené konanie, ktoré podľa názoru navrhovateľky nemá oporu v zákone. Takéto konanie je v neprospech navrhovateľky a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov rozhodcovského konania. Odhliadnuc od skutočnosti, že sa jedná o vzťah spotrebiteľský, kde je príslušnosť rozhodcovského súdu vylúčená, je nemožné očakávať od navrhovateľky, že by sa dokázala sama kvalifikovane brániť a je veľmi málo pravdepodobné, že by si v uvedenej krátkej lehote dokázala zabezpečiť právnu pomoc. Ako vyplýva z rozhodcovského rozsudku, rozhodca rozhodoval výlučne na základe listinných dôkazov a tvrdení odporcu o údajných nákladoch spojených s uzavretím poisťnej zmluvy, ktorú nijako bližšie nešpecifikoval. Právo navrhovateľky konať pred súdom zaručené jej Ústavou SR v čl. 6, Dohovorom o ľudských právach a základných slobodách a Občianskym súdnym poriadkom jej tak bolo odňaté a porušené tým, že Arbitrážny súd v Košiciach nevykonal žiadne dokazovanie, nepredvolal navrhovateľku ako účastníčku konania, ani jej neoznámil termín rozhodovania a neumožnil jej tak riadne si obhájiť svoje práva. Podľa konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu SR, dojednania rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských zmluvách spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a sú preto považované za neprijateľné, pričom ak je rozhodcovská doložka súčasťou štandardných zmluvných podmienok, vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na jej nekalosť. Podľa čl. 3, ods. 1 smernice 93/13/EHS „zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa“. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti. Podľa rozhodnutia ÚS ČR č. k. ÚS 2164/10, ak ide o rozhodcovské konanie v rámci spotrebiteľských sporov, musí toto konanie vo všeobecnosti zaručovať procesné práva porovnateľné so súdnym konaním, ktoré by prichádzalo do úvahy v prípade, ak by spotrebiteľ nebol viazaný rozhodcovskou doložkou (ústnosť, priamosť konania, možnosť odvolania, absencia iných prekážok pri uplatňovaní spotrebiteľského práva). Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neplatnosti rozhodcovskej doložky má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

Odporca sa k návrhu vyjadril podaním zo dňa 02.04.2013, kde uviedol, že predmetná vec nie je spotrebiteľským sporom. Ďalej uviedol, že nie je možné paušalizovať názor, že všetky rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné pre hrubý rozpor s dobrými mravmi. Samotný Občiansky zákonník niektoré platné takéto doložky predpokladá (§ 53 ods. 1). Pokiaľ ide o rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo 1/20125, toto bolo vydané v exekučnej veci, kde neprebehlo riadne dokazovanie, čo odporca namietal v obdobných veciach na Ústavnom súde SR a jeho sťažnosti boli týmto súdom prijaté na ďalšie konanie. Okrem toho NS SR v tomto konaní neprihliadol na rozhodnutie NS SR 3M Cdo 14/2011 v obdobnej veci, kde mal spotrebiteľ podľa všeobecných podmienok právo, aby v určenej lehote dodatočne po uzavretí zmluvy jednostranne odmietol rozhodcovskú doložku a tým dosiahol anulovanie tejto časti dohody zmluvných strán. Z toho, čo uvádza navrhovateľka vo svojom návrhu, možno dospieť k záveru, že sa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 pís. j/ zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení, t. j. z dôvodu, že boli porušené všeobecne záväzné predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, a to § 53 ods. 4 pís. r/ OZ sa za takéto považujú ustanovenia, ktoré v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa vyžadujú, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Odporca tu poukazuje na skutočnosť, že uvedené pís. r/ nebolo v

čase uzatvorenia poistnej zmluvy súčasťou slovenského právneho poriadku (tým je až od 01.01.2008), a preto na jeho základe nemožno tvrdiť, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Odporca poukazuje na § 53 ods. 1 posl. veta OZ, podľa ktorého platí, že sú dovolené zmluvné dojednania, ktoré by inak predstavovali neprijateľné podmienky, ak tieto boli individuálne dojednané. Individuálnosť dojednania spočíva v tom, či spotrebiteľ mal možnosť znenie tejto podmienky ovplyvniť. Navrhovateľka svojím podpisom na konci Všeobecných poistných podmienok potvrdila, že si ich prečítala, vyslovila s nimi súhlas a následne obdržala jedno vyhotovenie. Navrhovateľka podpísala poistnú zmluvu, Všeobecné poistné podmienky, ako aj osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poistnej zmluve. Ak by tieto nebola podpísala, čo nemusela, nebola by rozhodcovská doložka vôbec vznikla. Pritom osobitné dojednania obsahujú len dva stručné, jasné a zrozumiteľné body, ktoré pričom sú formálne odčlenené od ostatného obsahu VPP odporcu. Keďže navrhovateľka mala možnosť vylúčiť aplikáciu danej zmluvnej podmienky, tým sa dosiahla podstata individuálnosti tohto dojednania smerujúca k ochrane spotrebiteľa. Okrem uvedeného poukázal na to, že Dodatkom č. 2 v Všeobecných zmluvných podmienkach odporcu zo dňa 21.05.2007 pre poistenie zjednávané oprávneným sa zmenila a doplnila XV. časť Všeobecných poistných podmienok o bod 9. podpísaných navrhovateľkou, ktorý znie: „ Zmluvné strany sa dohodli na nižšie v tomto odseku uvedenom osobitnom spôsobe individuálneho ovplyvnenia obsahu poistného vzťahu zo strany poistníka. Dojednania tohto článku (XV. Časť) môže poistník v lehote 30 dní od podpisu poistnej zmluvy zo strany poistníka individuálne odmietnuť bez toho, aby tým bol dotknutý alebo akýmkoľvek spôsobom podmienený zvyšok poistného vzťahu a iné dojednania týchto poistných podmienok. Odmietnutie rozhodcovského konania vyvolá poistník písomne. Písomný prejav vôle poistníka o odmietnutí rozhodcovského konania musí byť poisťovni doručený najneskôr 30. deň od podpisu poistnej zmluvy poistníkom. Z uvedeného vychádza aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 MCdo 14/2011. Čo sa týka argumentu, že postupom rozhodcovského súdu bolo navrhovateľke upreté právo konať pred súdom, k tomuto uvádza, že v súlade s ustanovením § 14 ods. 1 pís. a/ zákona o rozhodcovskom konaní je postup rozhodcovského súdu upravený v rokovacom poriadku tohto orgánu, ktorý v § 14 a umožňuje takto postupovať a vydať rozhodcovský rozsudok aj bez vypočutia odporcu. Rokovací poriadok odkazuje na § 172 O.s.p. (ustanovenia o platobnom rozkaze). Skrátené konanie sa naplno využíva aj v konaniach pred všeobecnými súdmi. Aj keby konanie prebehlo na všeobecnom súde, postupovalo by sa v skrátanom konaní, a v zmenkovom konaní je dokonca lehota na podanie námietok len tri dni. Preto je poukaz na neprimeranosť 5-dňovej lehoty navrhovateľkou neopodstatnený. Taktiež uviedol, že odňatie možnosti konať pred súdom nie je dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Všeobecné súdy taktiež nie sú oprávnené preskúmať rozhodcovské rozsudky po vecnej stránke. O povinnostiach vznikajúcich navrhovateľke zo zmluvy bol povinný ju informovať finančný agent. Súčasťou poistného spisu navrhovateľky je aj písomný záznam o požiadavkách a potrebách klienta opatrený podpisom navrhovateľky, v ktorom je uvedené, že informácie, ktoré boli poskytnuté finančným sprostredkovateľom, boli podávané vyčerpávajúco, jasne a že im navrhovateľka porozumela. Existenciu pohľadávky neovplyvňuje, že nebola započítaná pri ukončení poistenia a jej vznik a trvanie nie je viazané na osobitné písomné ani iné upozornenie, či predchádzajúcu písomnú výzvu. Poistenia odporca zaslal navrhovateľke oznámenie o zániku poistenia obsahujúce bilanciu poistenia. Vzhľadom na to, že predmetom rozhodcovského konania nebola pohľadávka, ktorej právnym dôvodom bolo zaplatené poistné, ale samostatná pohľadávka odlišná od poistného, oznámenie o zániku poistenia neobsahovalo oznámenie o tejto osobitnej pohľadávke. Oznámenie o bilancii poistného preto nemožno vykladať tak, že by malo znamenať aj zánik od poistného odlišnej pohľadávky podľa časti XVII. ods. 7a, resp. 8 Všeobecných poistných podmienok.

Uznesením č. k. 17c/28/2013-92 zo dňa 22.04.2014 súd odložil vykonateľnosť uvedeného rozhodcovského rozsudku.

Navrhovateľka sa k veci vyjadrila podaním zo dňa 15.08.2014, kde uviedla, že sa jedná o spotrebiteľský spor vzhľadom na prebiehajúce aj už ukončené konania. Podľa navrhovateľky doložka nebola dojednaná individuálne, nakoľko táto je obsahom aj časti XV. Všeobecných poistných podmienok, ktoré sú podľa časti XVII. bod 2 neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Aj v poistnej zmluve je na strane 2 uvedené, že VPP sú súčasťou poistnej zmluvy. Z uvedeného vyplýva, že ak by sa navrhovateľka chcela vyhnúť rozhodcovskému konaniu, musela by nepodpísať nie len Osobitné dojednania k poistnej zmluve, ale ani Všeobecné poistné podmienky a ani samotnú poistnú zmluvu. Rozhodcovské doložky, ktoré sú súčasťou štandardnej formulárovej zmluvy, sú neplatné. Ďalej uviedla, že nie je možné porovnávať skrátané konanie pred súdom so skrátaným konaním pred rozhodcovským súdom, pretože v konaní pred súdom je lehota na podanie odporcu 15-dňová, kým v konaní pred rozhodcovským súdom bola 5

dňová, pričom odpor bol navyše spoplatnený sumou 72 €. Pritom v časti XV. bod 5 VPP je uvedené, že rozhodnutie rozhodcovského súdu v spore je rozhodnutím konečným a nemožno ho preskúmať iným rozhodcom alebo rozhodcovským súdom. Dňa 04.06.2015 došlo súdu vyjadrenie odporcu, v ktorom tento uvádza, že novelizáciou zákona č. 233/1995 Z. z. zákonom č. 335/2014 Z. z. bod 49 sa vložil nový § 243d, v ktorom je uvedené: „(1) Exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor splňujúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do 3 mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.“ Uvedené ustanovenie je platné a účinné od 01.01.2015. Keďže predmetné rozhodnutie, ktorého zrušenie je predmetom tohto konania, spĺňa predpoklady podľa uvedeného ustanovenia, tým, že odporca neinicioval exekučné konanie, prestalo účastníkov konania zaväzovať, z čoho vyplýva, že ho ani netreba zrušovať, nakoľko by išlo len o akademické rozhodovanie súdu, čím by činnosť justičných orgánov strácala akýkoľvek zmysel predpokladaný O.s.p.

Podaním zo dňa 22.07.2015 doručeným súdu dňa 29.07.2015 vedľajší účastník na strane navrhovateľa uviedol, že je toho názoru, že niet procesného dôvodu na zamietnutie žaloby. Súd môže rozhodcovský rozsudok zrušiť, keďže tento sa ex lege nezrušuje a zákon výslovne neustanovuje, že napadnúť možno len právoplatný rozsudok - v prípade zákona č. 335/2014 ZoSRK sa napáda dokonca rozsudok neprávoplatný. Navyše v tomto konaní je súd povinný skúmať neprijateľné zmluvné podmienky. Účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Napriek tomu, že rozhodcovský rozsudok novelizáciou exekučného poriadku stratil záväznosť, nedošlo k jeho zrušeniu takým spôsobom a s takými dôsledkami, ako to upravuje a predpokladá zákon č. 244/2002 z. z. o rozhodcovskom konaní a O.s.p. Nemožno hovoriť o strate právneho záujmu, nakoľko podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z., ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov neplatnosti rozhodcovskej zmluvy alebo nemožnosti riešiť predmet sporu v rozhodcovskom konaní, pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe. V prípade zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky tak, ako je tomu v predmetnom prípade, musí zo zákona všeobecný súd pokračovať v konaní v rozsahu žaloby podanej na rozhodcovský súd. Rozhodnutie súdu o zrušení rozhodcovského rozsudku nie je konečným rozhodnutím súdu, podstatou prejednávanej veci je totiž, či má odporca voči navrhovateľke pohľadávku, alebo nie. Obdobné názory boli prezentované v Bulletin slovenskej advokácie č. 5/2015. Tým, že súd zruší uvedený rozhodcovský rozsudok, navrhovateľka sa dostane do definitívnej právnej istoty, že v budúcnosti takýto rozsudok nebude exekučným titulom. V § 372w O.s.p. prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 01.01.2015, je uvedené, že „Spory o neplatnosť spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského rozsudku v spore spĺňajúcom podmienky podľa osobitného predpisu, o ktorých sa začalo konať na súde a ktoré sa do 1. januára 2015 právoplatne neskončili, prerokujú a dokončia súdy príslušné na konanie podľa doterajších predpisov. V podaní zo dňa 14.03.2016 vedľajší účastník na strane navrhovateľa uviedol, že nakoľko podľa § 73 ods. 1 a 3 zákona č. 335/2014 o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní ak nie je ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Z uvedeného vyplýva, že konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku neskončené do 31.12.2014 sa dokončia podľa nového predpisu, iba rozhodcovská zmluva bude posudzovaná podľa predpisov účinných v čase jej uzavretia. Podľa rozsudku KS KE sp. zn. 3Co/1013/2014 z 21.01.2016, „Ide o prelomenie materiálnej, nie formálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, rozhodcovský rozsudok sa zo zákona nezrušil, teda v dôsledku zmeny právnej úpravy nedošlo k zániku možnosti žalobkyne domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku.“

Súd vykonal dokazovanie výsluchmi účastníkov, listinnými dôkazmi, a zistil tento skutkový stav:

Navrhovateľka na pojednávaní dňa 24.03.2016 uviedla, že návrh podala v súlade s § 40 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní, pís. c/, z dôvodu osobitného nevyjednaného rozhodcovskej doložky a pís. g/. V jednej obálke v jeden deň jej bolo doručené upovedomenie návrhu začatia arbitrážneho konania ako aj rozhodcovský rozsudok. Ak by som hypoteticky pripustila príslušnosť arbitrážneho súdu, boli porušené jej práva ako účastníčky rozhodcovského konania. Trvá na tom, že rozhodcovská doložka nebola

individuálne dojednaná, pretože priamo vo všeobecných poisťných podmienkach časť XV rozhodcovské konanie je v niekoľkých bodoch opísané, že sám odporca určil rozhodcovský súd a že ona je povinná sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Uviedla, že ak by sa chcela vyhnúť rozhodcovskej zmluve, musela by nepodpísať ani poisťnú zmluvu, ako to uviedla vo svojich vyjadreniach. Podľa § 53 Občianskeho zákonníka v znení posledných noviel sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rozhodcovské doložky, ktoré sú súčasťou spotrebiteľskej zmluvy, sú neplatné. Na pojednávaní dňa 28.04.2016 uviedla, že boli porušené jej práva v Ústave SR a v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nakoľko rozhodcovský súd nevykonával žiadne dokazovanie, nepredvolal ju ako účastníčku konania ani jej neoznámil termín rozhodcovského konania a neumožnil jej tak riadne si obhájiť jej práva. Podľa pís. j/ došlo k porušeniu všeobecne záväzných predpisov na ochranu spotrebiteľa. Nie je daná právomoc na rozhodovanie rozhodcovským súdom z toho dôvodu, že spor zo spotrebiteľskej zmluvy nie je spôsobilý na rozhodovanie rozhodcovským súdom. Uviedla, že voči nej nie je vedená exekúcia na základe uvedeného rozhodcovského rozsudku. Uviedla, že sa pridŕža vyjadrenia vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľa, o § 73 ods. 1 - 3 zákona č. 335/2014 Z. z.

Odporca na pojednávaní dňa 24.03.2016 uviedol, že novým ustanovením § 243d Exekučného poriadku sa spôsobil neúčinnosť a právnu nezáväznosť rozhodcovského rozsudku, o ktorý v tomto spore ide, pre jeho účastníkov. Jedná sa totiž o rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vydaný pred 31.12.2014 a zároveň do 31.03.2015 nebol podaný návrh na vykonanie exekúcie. Tento rozhodcovský rozsudok bol zrušený zo zákona, preto ho nie je potrebné rušiť ešte súdnym rozhodnutím. Z tohto dôvodu žiada žalobu zamietnuť ako nedôvodnú, keďže účastníci konania sú už bez právneho záujmu na rozhodnutí sporu. Predložil rozhodnutia okresných súdov o zamietnutí žaloby z dôvodu, že takéto rozsudky už toho času neexistujú a nezaväzujú tým pádom účastníkov konania. Na pojednávaní dňa 28.04.2016 zástupca odporcu uviedol, že doposiaľ nebol podaný návrh na začatie exekučného konania voči navrhovateľke na základe predmetného rozhodcovského rozsudku. Taktiež uviedol, že v prípade interpretácie § 73 ods. 1 došlo k nesprávnej interpretácii zákona, nakoľko tento hovorí v uvedenom ustanovení o prebiehajúcich rozhodcovských konaniach pred rozhodcovskými súdmi, a nie o konaniach o zrušení rozhodcovského rozsudku pred všeobecnými súdmi, čiže použitie nového zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní na skutkový a právny stav v tomto prípade je v celku irelevantný.

Z Návrhu na začatie konania o zaplatenie 51,45 € a návrhu na splátkový kalendár zo dňa 02.01.2012 súd zistil, že odporca podal návrh voči navrhovateľke o zaplatenie sumy 51,45 € s prísl. na základe poisťnej zmluvy č. 4367690088 zo dňa 29.05.2007, nakoľko podľa časti XVII. ods. 7a (resp. ods. 8) Všeobecných poisťných podmienok, vzniká podpisom poisťnej zmluvy žalobcovi osobitná pohľadávka voči žalovanému, ktorá zodpovedá nákladom poisťovne vynaloženým na uzatvorenie poistenia. Voči navrhovateľke vznikla v sume 51,45 Eur. Dlhú sumu navrhovateľka dodnes neuhradila a nedošlo ani k jej zápočtu. Odporca navrhol, aby rozhodcovský súd postupoval skráteným konaním a vydal rozhodcovský rozsudok na sumu 51,45 Eur istiny a 276 Eur trov konania pozostávajúcich z poplatku za konanie, paušálu na správne náklady a paušálnej odmeny za právne zastúpenie, to všetko do piatich dní od doručenia tohto rozhodcovského rozsudku. Podľa kópie Upovedomenia o začatí konania pred rozhodcovským súdom zo dňa 09.01.2012, navrhovateľka bola upovedomená o začatí konania pred rozhodcovským súdom. Podľa kópie Rozhodcovského rozsudku zo dňa 19.01.2012 sp. zn. 2C/2893/2012, rozhodcovský súd uložil navrhovateľke ako žalovanej, aby do piatich dní od doručenia tohto rozhodcovského rozsudku zaplatila odporcovi ako žalobcovi peňažnú sumu vo výške 51,45 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur, alebo aby v tej istej lehote podala odpor na súde, ktorý tento rozhodcovský rozsudok vydal. V odôvodnení je uvedené, že podmienkou prihladania na odpor je zaplatenie poplatku za podanie odporu vo výške 72 Eur.

Podľa kópie Návrhu na uzatvorenie poisťnej zmluvy odporca predložil navrhovateľke návrh na uzatvorenie poisťnej zmluvy č. 4367690088, ktorá bola uzatvorená dňa 29.05.2007. Prvé poisťné 515 Sk bolo zaplatené pri podpise zmluvy. Podľa Vyhlásenia na strane 2 zmluvy osoby, ktorá poisťnú zmluvu uzatvorila, táto vyhlasuje, že bola oboznámená so Všeobecnými poisťnými podmienkami pre životné poistenie odporcu, ktoré sú súčasťou tejto poisťnej zmluvy. Podľa XV. časti týchto podmienok - rozhodcovské konanie, bod 1., poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a vzájomné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov s výlukami a odchylnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Podľa bodu 2. tejto časti, pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú

osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poisťník podpisom týchto všeobecných poisťných podmienok.

Na konci všeobecných poisťných podmienok na tej istej strane sú uvedené Osobitné dojednania k poisťnej zmluve, kde v bode 2. je uvedené, že zmluvné strany týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle časti XV. týchto všeobecných poisťných podmienok. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.

Podľa kópie Oznámenia o zániku poistenia zo dňa 09.06.2010, odporca oznamuje navrhovateľke, že dňa 04.06.2010 im bola doručená žiadosť o zrušenie poisťnej zmluvy č. 4367690088, ktorá bola uzatvorená dňa 29.05.2007 medzi navrhovateľkou a odporcom. Odporca navrhovateľke oznámil, že na základe tejto žiadosti dôjde dňa 30.07.2010 k zániku poistenia. Konečný stav finančného plnenia poisťnej zmluvy ku dňu zániku poistenia je preplatok 178,67 €, ktoré jej bude vyplatené do 14 dní po ukončení poistenia.

Súd sa oboznámil s Rokovacím poriadkom Arbitrážneho súdu Košice. Podľa § 16 ods. 4, ustanovenia predošlých odsekov s výnimkou tých, ktoré upravujú aspekty skráteného konania, sa nepoužijú, ak predmetom sporu je peňažná pohľadávka nepresahujúca 66.500 €, ktorej dôvodnosť vyplýva z doložených listinných dôkazov alebo peňažná pohľadávka zo zmenky. V takýchto prípadoch sa postupuje v skrátenom konaní primerane podľa § 172 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku s tým, že v oboch prípadoch sa rozhoduje formou rozhodcovského rozhodnutia, lehota na podanie odporu je 5 dní, náhradné doručenie je prípustné podľa zásad o doručovaní vyššie. Žalovaný na doručení žalobu odpovie resp. môže svoju obhajobu práv uplatniť v rámci podania písomného odporu alebo námietok, o ktorých rozhodne príslušný rozhodca. Skrátené konanie upravuje § 29a.

Zo záznamu o požiadavkách a potrebách klienta zo dňa 30.05.2007 vyplýva, aké poistenie navrhovateľka žiadala a aké ďalšie požiadavky na poistenie mala, vpísané do predtlačenej formulára jednoslovnou alebo poznámkou áno/nie.

Vedľajší účastník na strane navrhovateľky predložil súdu rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Co/1013/2014-234 zo dňa 21.01.2016, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Trebišov č. k. 12C/149/2013-187 zo dňa 30.05.2014 o zrušení rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice vydaného v obdobnej veci. V uvedenom je uvedené, že poisťná zmluva medzi účastníkmi konania je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou, pretože napĺňa znaky uvedené v § 52 ods. 1,3 a 4 Občianskeho zákonníka. Súčasťou zmluvného dojednania účastníkov konania bola rozhodcovská doložka - bod 2 osobitných zmluvných dojednaní rovnakého znenia ako v predmetnej veci. K právnomu posúdeniu uvedenej doložky s takýmto a obdobným obsahom zaujal Najvyšší súd SR právne závery v množstve svojich rozhodnutí, v ktorých konštatoval, že takáto rozhodcovská doložka je neprijateľná a neplatná zmluvná podmienka, ktorá v neprospech spotrebiteľa spôsobuje značnú nerovnováhu v ich právach a povinnostiach, lebo od spotrebiteľa fakticky požaduje, aby sa podriadil výlučne rozhodcovskému konaniu. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu (3Cdo/1/2012, 4Cdo/41/2012, 6MCdo/9/2012, 5Cdo/61/2012, 6Cdo/13/2013, 5Cdo/237/2013). Ďalej citoval ustanovenie § 73 ods. 1,3 zákona č. 335/2014 Z. Z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktoré stanovilo, že pokiaľ nie je stanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 01.01.2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom 1. januárom 2015 zostávajú zachované. Taktiež bral na zreteľ aj na ust. § 243d zákona č. 233/1995 Z. z., ktoré ustanovuje, že exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu vydaného pred 01.01.2015 možno začať len do 3 mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Ide o prelomenie materiálnej (nie formálnej) právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, rozhodcovský rozsudok sa zo zákona nezrušil, teda v dôsledku zmeny právnej úpravy nedošlo k zániku možnosti žalobkyne sa domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku.

Vedľajší účastník na strane navrhovateľky predložil súdu predložil súdu aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/1047/2015-312 zo dňa 28.01.2016, ktorým tento zrušil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9C/65/2013-282 zo dňa 23.09.2015 a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Uvedeným rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa - spotrebiteľa na zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice z toho dôvodu, že právna úprava uvedená v § 243d Exekučného poriadku anulovala právoplatnosť rozhodcovského rozsudku, ktorého zrušenia sa navrhovateľ domáhal, a z toho dôvodu stratilo súdne konanie o návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku význam a predmet konania zanikol. Krajský súd uviedol, že uvedený záver okresného súdu nie je správny, nakoľko znenie § 372w Občianskeho súdneho poriadku, stanovuje povinnosť súdu dokončiť spor o neplatnosť spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského rozsudku v spore spĺňajúcom podmienky podľa osobitného predpisu (zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní), ktoré začali na súde pred 01.01.2015 a do toho dátumu neboli právoplatne skončené. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ je v zmluvnom vzťahu s odporcom, s ktorým uzavrel poisťnú zmluvu obsahujúcu spornú rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný sporný rozhodcovský rozsudok, ktorého zrušenia sa v konaní domáha v postavení spotrebiteľa. Konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku na návrh spotrebiteľa nestratilo zmysel nadobudnutím účinnosti §243d ods. 1 Exekučného poriadku. V dôsledku účinnosti § 243d ods. 1 Exekučného poriadku rozhodcovský rozsudok nebol právnou úpravou anulovaný, len dňom 01.04.2015 nie je vykonateľným exekučným titulom, ak do 31.03.2015 nebol podaný návrh na jeho vykonanie. Pokiaľ bude navrhovateľ úspešný, rozhodnutie o zrušení rozhodcovského rozsudku nie je konečné a súd musí pokračovať v konaní o návrhu uplatnenom na rozhodcovskom súde. Okrem toho, právna úprava uvedená v § 243d ods. 1 exekučného poriadku neodstránila medzi účastníkmi konania neistotu, či odporca má voči navrhovateľovi pohľadávku vyplývajúcu zo sporného rozhodcovského rozsudku. Súd v prejednávajúcej veci nemá možnosť zistiť, či na podklade exekučného titulu - sporného rozhodcovského rozsudku vydaného pred 01.01.2015 nezačalo exekučné konanie na niektorom inom súde, ako na súde povinného navrhovateľa (na Okresnom súde Lučenec). Preto podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné začaté konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku dokončiť.

Odporca predložil súdu rozhodnutia okresných súdov, ktoré návrhy na zrušenie rozhodcovských rozsudkov zamietli z dôvodu, že už nie je žiadny právny záujem na zrušení rozhodcovského rozsudku (Okresný súd Michalovce, Lučenec, Košice II, Nové Zámky, Bardejov, Čadca).

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení ku 31.12.2014 - Dôvody na podanie žaloby, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namieta,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),

h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo

i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,

j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. 13a)

Podľa ods. 2 cit. ust., ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonaťnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 41 ods. 1 cit. zákona - lehota na podanie žaloby, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 cit. zákona - postup po zrušení rozhodcovského rozsudku, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa ods. 2 cit. ust., ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z iného dôvodu, ako je uvedený v odseku 1, rozhodcovská zmluva zostáva v platnosti. Rozhodcovia zúčastnení na zrušenom rozhodcovskom rozsudku sú z nového prerokovania a rozhodnutia veci vylúčení. Ak sa účastníci konania nedohodnú inak, budú noví rozhodcovia ustanovení podľa § 8.

Podľa článku 3 bod 1 smernice Rady 93/13/EHS, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa bodu 2. cit článku, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Z. z. v znení do 31.12.2007, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa ods. 2 cit. ust., dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ods. 3 cit. ust., spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 cit. zákona, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa ods. 2 cit. ust., ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

Podľa ods. 3 cit. us.t, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia.

Podľa ods. 4 cit. ust., neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 243d zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu vydaného pred 01.01.2015 možno začať len do 3 mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

Podľa § 372w O.s.p. prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 01.01.2015, Spory o neplatnosť spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského rozsudku v spore spĺňajúcom podmienky podľa osobitného predpisu, o ktorých sa začalo konať na súde a ktoré sa do 1. januára 2015 právoplatne neskončili, prerokujú a dokončia súdy príslušné na konanie podľa doterajších predpisov.

Podľa § 73 ods. 1,3 zákona č. 335/2014 Z. Z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pokiaľ nie je stanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 01.01.2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom 1. januárom 2015 zostávajú zachované.

Súd posúdil návrh navrhovateľky na zrušenie rozhodcovského rozsudku a dospel k nasledovným záverom: Navrhovateľka žiadala súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina 41, Košice, sp. zn. 2C/2893/2012 zo dňa 19.01.2012 z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky uzatvorenej na formulári a neprimeranosti zmluvnej podmienky - povinnosti nahraďiť odporcovi náklady vzniknuté mu v súvislosti s uzatvorením poisťovnej zmluvy, ktoré predstavovali províziu vyplatenú obchodnému zástupcovi. Ďalej namietala postup vydania rozhodcovského rozsudku, ktorý jej bol doručený až súčasne s upovedomením o začatí rozhodcovského konania a návrhom, pričom na podanie odporu mala len 5 dní (rozsudok jej bol doručený v piatok), prihliadnutie na ktorý odpor bolo podmienené zaplatením poplatku za odpor vo výške 72 €. Namietala, že rozhodcovský súd rozhodoval o spotrebiteľskej veci, čo je vylúčené, rozhodoval výlučne na základe listinných dôkazov a ničím nepodložených tvrdení odporcu. Preto jej bolo odňaté právo konať pred súdom zaručené jej Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd. Súd dospel k záveru, že navrhovateľka namietala porušenie ustanovení, ktoré sú uvedené ako dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku v § 40 ods. 1 pís. a/, c/, g/ a j/ zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Súd skonštatoval, že navrhovateľka podala návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku v zákonnej lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku (§ 41 ods. 1 cit. zákona) (rozhodnutie jej bolo doručené dňa 01.02.2013, čo nebolo v konaní sporné, a návrh na začatie konania na súde podala 27.02.2013). Následne súd skúmal, či môže pokračovať v konaní vzhľadom na § 243d zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, pretože tento stanovil, že rozhodcovské rozsudky vydané v spotrebiteľských veciach podľa „starého“ zákona o rozhodcovskom konaní č. 244/2002 Z. z. môžu byť exekučným titulom len vtedy, ak je návrh na vykonanie exekúcie podaný v lehote 3 mesiacov od účinnosti zákona. Ak takýto návrh podaný nie je, rozhodnutie prestáva účastníkov zaväzovať. Keďže súd nemôže s istotou určiť, či bol alebo nebol na niektorom exekučnom súde na Slovensku podaný návrh na vykonanie

exekúcie, t. j. či rozsudok prestal alebo neprestal účastníkov konania zaväzovať, podľa názoru súdu túto právnu neistotu môže ukončiť iba rozhodnutie súdu o zrušení uvedeného rozsudku. Aj podľa rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Co/1013/2014-234 zo dňa 21.01.2016, ide o prelomenie materiálnej (nie formálnej) právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, rozhodcovský rozsudok sa zo zákona nezrušil, teda v dôsledku zmeny právnej úpravy nedošlo k zániku možnosti žalobkyne sa domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku (bez zreteľa na to, že v tomto rozsudku zrejme došlo k nesprávnej interpretácii § 73 ods. 1,3 zákona č. 335/2014 Z. Z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktoré sa týka rozhodcovských konaní, nie konaní pred súdom, a preto ho nemožno ako právnu normu použiť na predmetnú situáciu). Dokončenie prebiehajúcich konaní o zrušenie rozhodcovských rozsudkov priamo predpokladá aj § 372w O.s.p., ktorý stanovuje, že prebiehajúce konania o zrušenie rozhodcovských predpisov sa po účinnosti noviel od 01.01.2015 dokončia podľa doterajších predpisov. Aj podľa rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/1047/2015-312 zo dňa 28.01.2016, konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku na návrh spotrebiteľa nestratilo zmysel nadobudnutím účinnosti §243d ods. 1 Exekučného poriadku. V dôsledku účinnosti § 243d ods. 1 Exekučného poriadku rozhodcovský rozsudok nebol právnu úpravou anulovaný, len dňom 01.04.2015 nie je vykonateľným exekučným titulom, ak do 31.03.2015 nebol podaný návrh na jeho vykonanie. Pokiaľ bude navrhovateľ úspešný, rozhodnutie o zrušení rozhodcovského rozsudku nie je konečné a súd musí pokračovať v konaní o návrhu uplatnenom na rozhodcovskom súde - § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. Z uvedeného vyplýva, že konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku nestráca po novele platnej od 01.01.2015 zmysel, preto súd pokračoval v konaní.

V konaní bolo sporné, či ide o spotrebiteľskú vec, na základe čoho súd ustálil, že o spotrebiteľskú vec ide, nakoľko spĺňa podmienky ustanovené v § 52 ods. 1 až 3 zákona č. 40/1964 Z. z. v znení do 31.12.2007, pretože v predmetnom prípade ide o zmluvu, na jednej strane ktorej vystupuje dodávateľ ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a na druhej strane spotrebiteľom ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom tento nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy, čo sa týka ako samotnej poisťnej zmluvy, tak aj osobitných zmluvných dojednaní, obsahom ktorých bola v bode 2 aj rozhodcovská doložka, pretože sa jednalo evidentne o predtlačené zmluvy dopisované perom a z toho vyplýva, že spotrebiteľ ich obsah nemohol nijako ovplyvniť. Záznam o potrebách a požiadavkách klienta má tiež formulárový charakter, je dopisovaný perom jednoslovné a jedná sa o upresnenie toho, obsahovo aké poistenie spotrebiteľ požaduje, t. j. aké bude poisťné krytie a akej výšky a splatnosti bude poisťné, t. j. nie aké konkrétne podmienky bude mať poisťná zmluva či rozhodcovská zmluva.

Navrhovateľka žiadala zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 pís. a/, c/, g/ a j/ zákona č. 244/2002 Z. z., nakoľko namietala neplatnosť rozhodcovskej doložky, ktorá podľa nej nebola individuálne dojednaná a spôsobila nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej, ako aj to, že boli porušené jej práva ako spotrebiteľky ustanoveniami poisťnej zmluvy o hradení nákladov, a taktiež to, že boli porušené jej práva na riadny proces tým, že jej bol rozsudok doručený bez riadneho dokazovania spolu s návrhom a nemala dostatok času na právnu obranu, pričom táto bola ešte aj spolplatnená. Právne následky vyhovenia návrhu na zrušenie rozsudku podľa pís. a, c/ a podľa pís. g/ a j/ uvedeného ustanovenia sú rozdielne. Kým v prípade zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa pís. g/ a j/ cit. ustanovenia rozhodcovská zmluva zostáva v platnosti, v prípade pís. a/ a c/ pokračuje súd v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe. Jedným z dôvodov možnosti domáhať sa úspešne zrušenia rozhodcovského rozsudku je teda, že jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, § 40 ods. 1 pís. c/ zákona č. 244/2002 Z. z. Platnosť rozhodcovskej zmluvy bola napadnutá z dôvodov podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka z toho dôvodu, že ako neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná. Súd teda skúmal, či rozhodcovská zmluva/doložka v tomto konkrétnom prípade je resp. obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, pre ktoré by bola neplatná. Súd mal za preukázané, že navrhovateľka ako poisťník a zároveň poisťená a odporca uzatvorili dňa 29.05.2007 poisťnú zmluvu č. 4367690088. Navrhovateľka tu vystupuje ako spotrebiteľka a odporca ako dodávateľ, ako už bolo uvedené vyššie. Podpis navrhovateľky ako osoby uzatvárajúcej zmluvu je na liste 2 zmluvy, pričom nad jej podpisom je uvedené vyhlásenie osoby, ktorá poisťnú zmluvu uzatvorila, že návrh na uzatvorenie poisťnej zmluvy prijíma, vyhlasuje, že bola oboznámená so Všeobecnými poisťnými podmienkami (ďalej aj VPP) odporcu, ktoré sú súčasťou tejto poisťnej zmluvy. Všeobecné poisťné podmienky obsahujú XV. časť - Rozhodcovské konanie, kde v bode 1 je uvedené, že poisťovníka a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom

konaní pred rozhodcovským súdom,. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Z uvedeného mal súd za preukázané, že rozhodcovská doložka bola uzatvorená už podpisom na liste 2 zmluvy, nakoľko podľa tejto zmluvy sú VPP jej súčasťou, hoci sú radené až za zmluvou a obsahujú aj informatívny podpis navrhovateľky o tom, že prevzala jeden rovnopis zmluvy a týchto VPP. Ďalej, na poslednom liste VPP súd uvedené tzv. Ďalšie zmluvné dojednania, kde je v bode 2 uvedené, že poisťník (poistený) a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. Súd mal za to, že ak samotné osobitné zmluvné dojednanie hovorí, že strany sa podrobia VX. časti týchto VPP, pričom toto dojednanie je radené na rovnakej strane, nemožno hovoriť o tom, že by tieto osobitné dojednania neboli súčasťou VPP, hoci sú opatrené osobitným podpisom. Na posúdenie zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky je potrebné skúmať nasledovné podmienky podľa § 53 Občianskeho zákonníka: 1. spôsobenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľnosť) 2. neexistencia individuálnosti dojednania, pričom podľa ods. 2 cit. ust., za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah, a podľa ods. 3 cit. ust., ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Súd mal za to, že prvá podmienka zákona bola splnená, a to nasledovným spôsobom: V dôsledku uplatnenia tejto rozhodcovskej doložky si odporca uplatnil úhradu osobitného provízneho nákladu vo výške 51,45 Eur na rozhodcovskom súde. Už toto ustanovenie VPP možno považovať za neprijateľné - spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, lebo spôsobuje ten stav, že v prípade skončenia poistnej zmluvy je spotrebiteľ sankcionovaný dodatočným nahradením zaplatenia províznej odmeny poisťovni, ktorá je priamo uplatňovaná odporcom na rozhodcovskom súde bez akéhokoľvek upozornenia spotrebiteľa alebo výzvy na zaplatenie, čo je v hrubom rozpore so zásadou hospodárnosti riešenia sporov a pohľadávok medzi zmluvnými stranami. Toto ustanovenie ako neprijateľná podmienka je na základe rozhodcovskej doložky uplatnené na rozhodcovskom súde, ktorý koná síce na základe zákona č. 244/2002 Z. z., ktorý zákon však stanovuje len všeobecný rámec na konanie rozhodcovských súdov, ktorých konanie prebieha predovšetkým na základe ich štatútu a rokovacieho poriadku, s ktorými navrhovateľka ako spotrebiteľka pri podpise zmluvy nebola zo strany odporcu, resp. sprostredkovateľa poistenia oboznámená. Uvedená rozhodcovská doložka teda mala ten dopad, že spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, nakoľko jej uplatnením rozhodcovský súd priznal v skrátanom konaní, bez toho, aby sa oboznámil s tým, či sa odporca vôbec pokúsil s navrhovateľkou kontaktovať ohľadom zaplatenia tejto pohľadávky, pričom odporcovi priznal okrem pohľadávky 51,45 Eur aj náhradu trov konania vo výške 276 Eur, ktoré niekoľkonásobne prevyšujú hodnotu uplatnenej pohľadávky, pričom na civilnom súde by mu náhrada takýchto trov bez preukázania toho, že sa pokúsil uplatnenú pohľadávku žiadať od navrhovateľky pred začatím konania, priznaná nebola. Nehovoriac o tom, že po ukončení zmluvného vzťahu bola navrhovateľka odporcom písomne informovaná o tom, že voči nej eviduje preplatok 178,67 Eur, z ktorého mohla byť uvedená pohľadávka ľahko započítaná a ešte by zostal zvyšok preplatku. Rozhodcovský súd rozhodol v skrátanom konaní, pričom navrhovateľka mala po doručení rozsudku 5 dní na podanie odporu (v civilnom konaní je postup v rozkaznom konaní pri spotrebiteľských veciach vylúčený, v iných veciach je lehota na podanie odporu 15 dní a v zmenkovom konaní, kde bola lehota na podanie námietok 3 dni, musí navrhovateľ preukazovať voči fyzickým osobám vlastný vzťah s nimi, t. j. z akého hmotnoprávneho vzťahu zmenka vznikla, pričom súd má oprávnenie skúmať ho z hľadiska spotrebiteľského práva, a od 01.07.2016 bude ako inštitút zrušené) so súčasným zaplatením poplatku za odpor vo výške 72 Eur, čo prevyšuje skoro dvojnásobne priznanú istinu (v civilnom konaní by bol poplatok 16,50 Eur a nebol by podmienkou platnosti podaného odporu). Všetky uvedené skutočnosti boli následkom rozhodcovskej doložky, ktorá teda spôsobila uplatnenie takých neprijateľných podmienok uvedených v zmluve a takých podzákoných, resp. vnútorných noriem rozhodcovského súdu, že spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Práve tu sa uplatňuje eurokonformný výklad smernice 93/13/EHS, čo sa týka účinkov a dôsledkov vnútroštátneho práva. Súd preto nemusel skúmať príkladmo uvedené neprijateľné zmluvné podmienky uvedené v § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, kde je pod pís. r) až v neskoršom znení uvedené, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je napríklad taká, ktorá vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Čo sa týka záväznosti

smernice, je vecou každého štátu, akým spôsobom prenesie do vnútroštátneho práva smernice EU, rozhodujúci je ich účinok. V tomto konkrétnom prípade bol skráteným rozhodcovským konaním tento účinok smernice vylúčený, t. j. primeraná ochrana spotrebiteľa nebola zabezpečená a došlo k hrubému nepomeru v právach a povinnostiach zmluvných strán. Na námietku odporcu, že rozhodcovská doložka bola individuálne dojednaná, pretože bola osobitne podpísaná, a teda sa uplatní ods. 2 § 53 Občianskeho zákonníka, keď netreba skúmať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, súd uvádza, že na konci v časti XVII - záverečné ustanovenia, bod 12 je uvedené, že poisťník svojím podpisom potvrdzuje prevzatie jedného rovnopisu poistnej zmluvy a týchto VPP. Na tej istej strane je ako predtlač uvedené - Ďalšie zmluvné dojednania, kde sa v bode 2 uvádza, že poisťník (poistený) a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. Pod uvedenými dojednaniaми je podpis navrhovateľky i osoby sprostredkujúcej poistenie pre odporcu, miesto a dátum podpisu. Z uvedeného mal súd za preukázané, že rozhodcovská doložka by bola aj obsahom zmluvy, ak by aj navrhovateľka nepodpísala Ďalšie zmluvné dojednania, nakoľko na liste 2 zmluvy je jasne uvedené vyhlásenie osoby, ktorá poistnú zmluvu uzatvorila, že návrh na uzatvorenie poistnej zmluvy prijíma, vyhlasuje, že bola oboznámená so Všeobecnými poistnými podmienkami odporcu, ktoré sú súčasťou tejto poistnej zmluvy. Ak by odporca právomoc rozhodcovského súdu opieral o Osobitné zmluvné dojednania, ktoré sú opatrené osobitným podpisom, k tomuto súd uvádza, že nakoľko boli uvedené na strane spoločne s inými časťami VPP a boli vyhotovené ako predtlač, evidentne navrhovateľka nemohla zasahovať do ich obsahu, ide o situáciu podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, kedy sa táto zmluvná podmienka nepovažuje za individuálne dojednanú.

Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že predmetná rozhodcovská doložka ako neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a teda nebola daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci rozhodnúť. Preto súd návrhu vyhovel.

Po právoplatnosti uvedeného rozsudku o zrušení rozhodcovského rozsudku bude súd podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní pokračovať o nároku odporcu voči navrhovateľke o zaplatenie 51,45 € a náhradu trov konania (teraz rozhodol súd o náhrade trov konania podľa § 151 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 2 vyhotoveniach (§ 204 ods. 1, prvá veta O. s. p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., t. j.

- 1) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov
- 2) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania
- 3) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený
- 4) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie
- 5) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný
- 6) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom
- 7) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát
- 8) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), t. j.
- 1) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- 2) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- 3) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p.,
- 4) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).